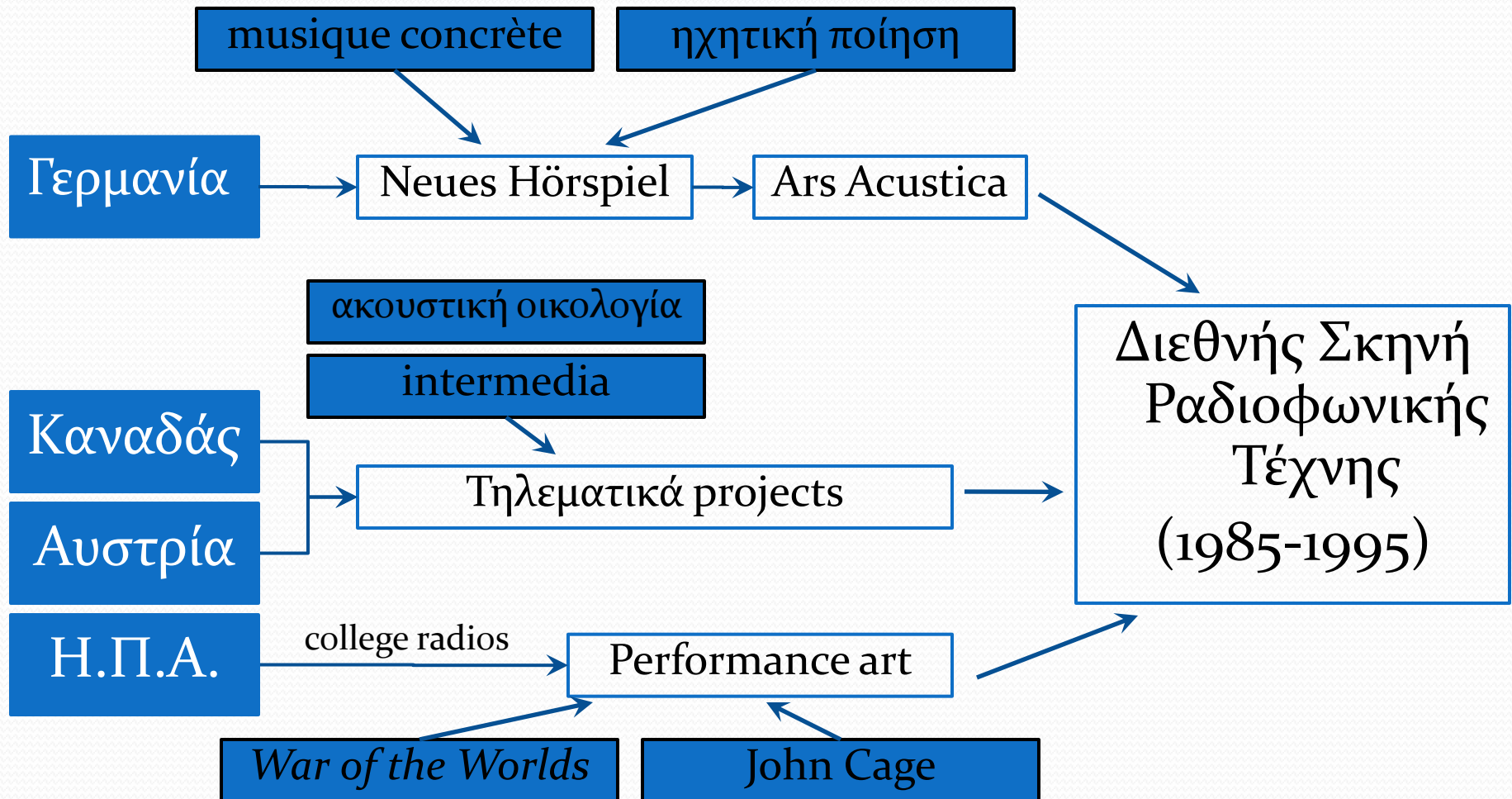

Ραδιοφωνική Τέχνη

Neues Hörspiel – Ars Acustica

Ιστορικές Φάσεις της Ραδιοφωνικής Τέχνης (2)

Hörspiel

- Δεκαετία 1950:
 - κλασική περίοδος
 - απέκτησε το status λογοτεχνικού είδους
 - το κατ' εξοχήν είδος ραδιοφωνικής τέχνης της εποχής
- Απόσπασμα 1: Günter Eich. (1951). *Träume* (Όνειρα)

Μεταπολεμικές Εξελίξεις

- Ηλεκτροακουστική Μουσική
- musique concrète (Pierre Schaeffer)
 - Γαλλική Ραδιοφωνία
 - Club d'Essai
 - Groupe de Recherches Musicales (GRM)
 - Αναγωγική Ακρόαση (écoute réduite) – ηχητικό αντικείμενο (objet sonore)
 - Απόσπασμα 2: Pierre Schaeffer & Pierre Henry. (1949-50). *Symphonie Pour Un Homme Seul*, 09: *Apostrophe*.

Μεταπολεμικές Εξελίξεις

- Ηχητική Ποίηση
- Henri Chopin
 - Ποίηση με χρήση της μαγνητοταινίας (audio poèmes)
 - Πειραματισμοί με τα φωνήματα και άλλες φωνήσεις
 - Απόσπασμα 3: Henri Chopin. (1957). *Pêche de Nuit*.

Neues Hörspiel

- Ριζοσπαστικοποίηση του κλασικού Hörspiel
- Επιρροές από τη musique concrète και την ηχητική ποίηση
- Επιρροές από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα πειραματισμού (ηλεκτρονική μουσική, στούντιο Κολωνίας)
- Πρώτο κείμενο: Friedrich Knilli. (1961). *To Hörspiel. Μέσα και Δυνατότητες ενός Ολικού Ηχητικού Θεάτρου.*

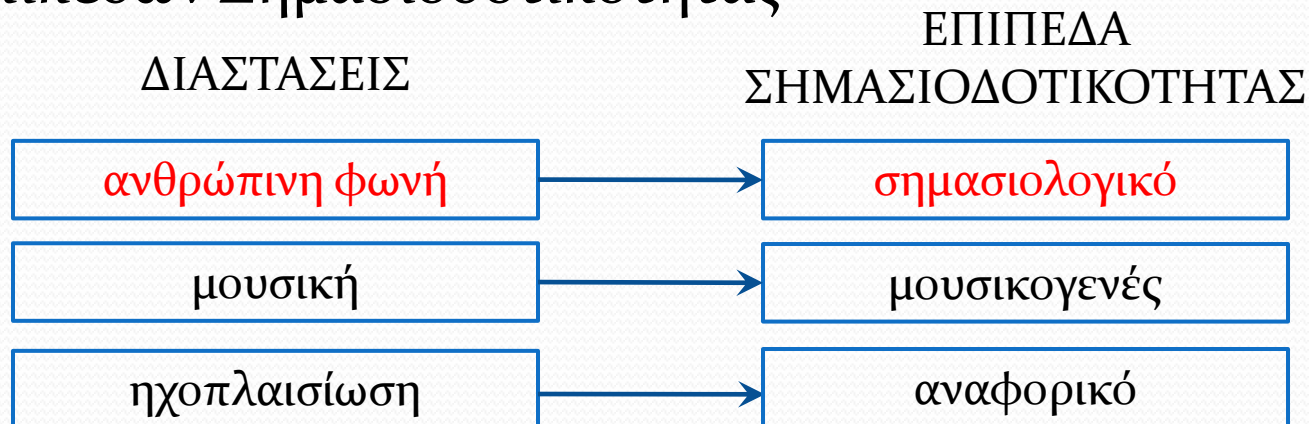
Neues Hörspiel

- Ριζοσπαστικοποίηση του κλασικού Hörspiel
- Επιρροές από τη musique concrète και την ηχητική ποίηση
- Επιρροές από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα πειραματισμού (ηλεκτρονική μουσική, στούντιο Κολωνίας)
- Πρώτο κείμενο: Friedrich Knilli. (1961). *To Hörspiel. Μέσα και Δυνατότητες ενός Ολικού Ηχητικού Θεάτρου.*

Ο δημιουργός του Hörspiel σήμερα μπορεί να απελευθερωθεί από τη στενότητα του λεκτικού Hörspiel (*Worthörspiel*) μέσω της επέκτασης της ακουστικής διάστασης του παραδοσιακού Hörspiel και πειραματιζόμενος με τα μέσα και τις δυνατότητες τόσο της ηλεκτρονικής μουσικής (Meyer-Eppler, Eimert) όσο και της musique concrète (Pierre Schaeffer). (Knilli 1961: 21, όπως αναφέρεται στο Cory 1992: 352)

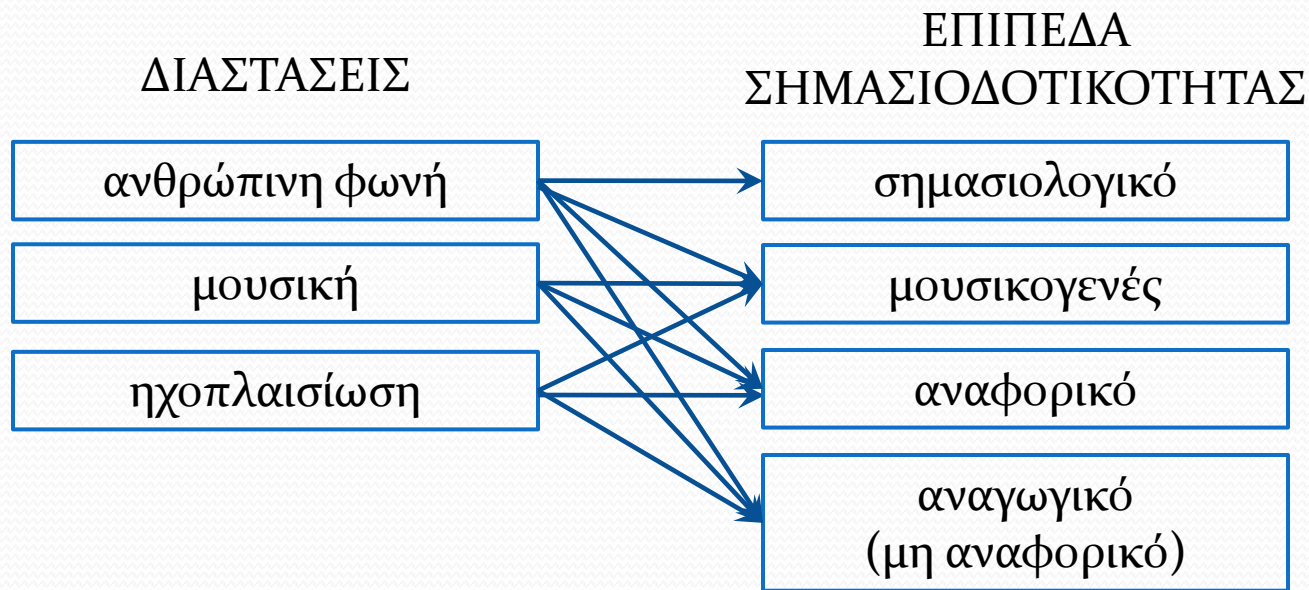
Κλασικό Λογοτεχνικό Hörspiel

- Σταθερές και Ιεραρχημένες Σχέσεις Διαστάσεων και Επιπέδων Σημασιοδοτικότητας

Neues Hörspiel

- Ανεξαρτησία Διαστάσεων και Επιπέδων Σημασιοδοτικότητας

Neues Hörspiel

- Paul Pörtner
- Αφετηρία του ηχητικής ποίησης
- *Schallspielstudien* (1964-1970)
- Παράδειγμα 4: *Schallspielstudie 2* (1965)

prince amer de l'écueil

*s'en coiffe comme de l'héroïque
irrésistible mais content
par sa petite raison virile*

en foule

soucieux

capiteux et pubère

miel

rire

que

Si

*(La lucide seigneuriale nigrette de vertige
au front invisible*

scintille

puis ombrage

*une stature mignonne ténébreuse debout
en sa torsion de sirène*

le temps

de souffleter

*par et impatientes squames allimes bifurquées
un mystère*

faux roc évaporé en brume

qui imposa

une borne à l'infini)

c'était

issu stellaire

le nombre

EXISTÂT-IL

autrement qu'allucination éparse d'agone

COMMENÇAT-IL ET CESSÂT-IL

semblant que tel et chose qu'on apparut

unfin

par quelque profusion répandue en rareté

SE CHIFFRÂT-IL

évidence de la somme pour peu qu'une

ILLUMINÂT-IL

ce serait

par

non

avantage ni moins

mais autant indifféremment

LE HASARD

(Choit

la plume

Neues Hörspiel

- Paul Pörtner
- Αφετηρία του ηχητικής ποίησης
- *Schallspielstudien* (1964-1970)
- Παράδειγμα 4: *Shallspielstudie 2* (1965)
 - Μη σημασιολογική χρήση της ανθρώπινης φωνής
 - Βασίζεται στο ποίημα του Stephan Mallarmé *Un Coup de dés jamais n'abolira le hasard* (1897).
 - Διάφορα επίπεδα ανάμεσα στο σημασιολογικό και το αναγωγικό
 - Χρήση vocoder
 - Πολύγλωσσες αρθρώσεις

Neues Hörspiel

- Ernst Jandl & Friederike Mayröcker (Αυστρ.)
- Αφετηρία τους η ηχητική ποίηση
- *Fünf Mann Menschen* (1968)
- Βραβείο Τυφλών Πολέμου: καθιέρωση του neues Hörspiel
- Στερεοφωνικός ήχος
- 5 μινιατούρες από τη ζωή του δυτικού ανθρώπου
- Απόσπασμα 5: *Fünf Mann Menschen* (1968)

Neues Hörspiel

- Ferdinand Kriwet
- Αφετηρία του ηχητικής ποίησης
- *Hörtexte*
- Παίρνει υλικό από άλλα μέσα (ready-made)
 - στόχος η δημιουργία νέων συσχετισμών από τον ακροατή
- Αποσπάσματα 6 & 7: *Apollo Amerika* (1969)

Neues Hörspiel

- Gerhard Rühm (Αυστρ.)
- Αφετηρία η ηχητική ποίηση
- «Ραδιοφωνική ποίηση»
- Απόσπασμα 8: *Zensurierte Rede* (1969) (Λογοκριμένη Ομιλία)
 - Κρατάει την αρχή και το τέλος των προτάσεων
 - Είναι μια σαφής αναφορά στην καταπάτηση του ελεύθερου λόγου-έκφρασης μέσω της λογοκρισίας
 - Μετατροπή ενός σημασιολογικού πλαισίου σε αναγωγικό

Neues Hörspiel

- Mauricio Kagel
- Αφετηρία το μουσικό θέατρο
- 1970: Σεμινάριο Νέας Μουσικής: «Musik als Hörspiel»
 - Νέοι συνθέτες άρχισαν να ασχολούνται με το neues Hörspiel
- Αποσπάσματα 9 & 10: *Hörspiel: Ein Aufnahmezustand* (1969)
 - Διερευνά την έκταση στην οποία η ανθρώπινη φωνή είναι το ίδιο σημαντική σε μια μουσική πρόβα όσο και οι μουσικοί ήχοι
 - Ισοτιμία των διαστάσεων
 - Μουσική και όχι δραματουργική αντιμετώπιση του υλικού

Neues Hörspiel

- Ο-Ton (Originalton)
- Αφετηρία το ντοκιμαντέρ
- Συλλογή αυθεντικού υλικού, αλλά καλλιτεχνική διαχείρισή του
- Απόσπασμα 11: Paul Wühr. (1972). *Preislied* (Ύμνος Επαίνου)
 - Θετικές δηλώσεις από συνεντεύξεις απλών ανθρώπων
 - Τοποθέτησή τους στο χρόνο, ώστε να αντιστρέφεται το συνολικό νόημα
 - Εξερεύνηση των ορίων των σημασιολογικών κωδίκων

Neues Hörspiel

- John Cage
- *Roaratorio: an Irish Circus on Finnegans Wake* (1979)
 - Το «ηχοτοπίο» του Finnegans Wake
 - Ο John Cage διαβάζει γραμμές από κείμενα σε σειρά που να δημιουργείται mesostic JAMESJOYCE
 - Χρησιμοποιεί εναλλακτικό λόγο, μουρμούρισμα, τραγούδι κλπ
 - Ιρλανδική μουσική
 - Ήχοι που ηχογραφήθηκαν στην Ιρλανδία και σε άλλα σημεία που αναφέρονται στο βιβλίο. Επιλέχθηκαν με τυχαίες διαδικασίες και τοποθετήθηκαν στις ανάλογες θέσεις
- Απόσπασμα 12

Neues Hörspiel

- Klaus Schöning
- Θεωρητικός του neues Hörspiel
 - Εφηύρε τον όρο
 - Από το 1969 άρχισε να εκδίδει ανθολογίες και άρθρα για το νέο είδος
 - Διευθυντής του WDR HörspielStudio από το 1968
 - Από το 1991 Studio Akustische Kunst (ως το 2001)
 - Εφηύρε επίσης τον όρο Ars Acustica (1987, Documenta 8)
 - Συνέβαλε στη δημιουργία του EBU Ars Acustica Group (1989)

Neues Hörspiel-Ars Acustica

- Gerhard Rühm
- *Wien wie es klingt* (1994)
- 24 ηχητικές καρτ-ποστάλ της Βιέννης
- Απόσπασμα 13

Ars Acustica

- Gerhard Rühm
- *Wien wie es klingt* (1994)
- 24 ηχητικές καρτ-ποστάλ της Βιέννης
- Απόσπασμα 13
 - Αναφορικό επίπεδο

Ars Acustica

- Hanna Hartman
- *Att fälla grova träd är förknippat med risker (The Falling of Tall Trees Entails Danger) (2005)*
- Karl Sczuka Preis

Ars Acustica

- Alessandro Bosetti
- *The Notebooks*(2015)
- Prix Palma Ars Acustica

Ars Acustica

- Mark Vernon
- *Magneto Mori: Vienna*(2020)
- Phonurgia Nova
- <http://meagreresource.com/magneto-mori-vienna/>

Ars Acustica

- Βασικά χαρακτηριστικά της Ars Acustica
 - ισότιμη θέση όλων των ραδιοφωνικών διαστάσεων (απομάκρυνση από τη λεκτική αφηγηματικότητα)
 - Η αποδόμηση της γλώσσας, της λειτουργίας της ανθρώπινης φωνής στο Hörspiel, έγινε μέσω της ηχητικής ποίησης. Υπάρχουν βέβαια διάφοροι τρόποι:
 - α) όχι γραμμικότητα στην αφήγηση (moment form ή πολλαπλές γραμμές-ταυτοχρονικότητα),
 - β) αποσύνθεση της πρότασης, της λέξης, και τελικά του φωνήματος (με ηλεκτρονική επεξεργασία). Τελικά η ανθρώπινη φωνή από γλώσσα γίνεται καθαρός ήχος.
 - Η μουσική απέκτησε μια αυτονομία ως συστατικό, δεν περιγράφει αλλά μιλάει για τον εαυτό της.
 - Η ηχοπλαισίωση δεν είναι βοηθητικό στοιχείο

Ars Acustica

- Βασικά χαρακτηριστικά της Ars Acustica
 - αισθητική συγγένεια και αλληλεπίδραση με την ηχητική ποίηση και την ηλεκτροακουστική μουσική
 - χρήση τεχνικών μοντάζ και ηχητικής επεξεργασίας του ραδιοφωνικού υλικού
 - Επίσης: αλεατορικές τεχνικές
 - πραγμάτωση του ραδιοφωνικού έργου ως ενός ηχητικού έργου τέχνης για το ραδιόφωνο, το οποίο δεν αμφισβητεί άμεσα την συμβατική ροή προγράμματος, ούτε την κλασική έννοια του δημιουργού και του έργου τέχνης
- Η τηλεόραση ως κύριο μέσο βοήθησε στο να επιτραπούν αυτοί οι πειραματισμοί στα πλαίσια της κρατικής ραδιοφωνίας.
- Πολύ σημαντικό το Karl Sczuka Prize, που από το 1970 και μετά δίνει βραβείο σε πειραματικό Hörspiel και είναι το μόνο που από το 1955 συνεχίζει αδιαλείπτως να υπάρχει σαν θεσμός.